

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR-10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
W www.metronet.hr

**HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU
I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE**

Jurišićeva 13
10 000 Zagreb

n/r Predsjednika Vijeća, g. Miljenka Krvišeka

U Zagrebu, 05.06.2012.

PREDMET: JAVNI POZIV – za prikupljanje prijedloga izmjene Standardne ponude za usluge međupovezivanja Hrvatskog telekoma d.d. – komentari i prijedlozi Metronet telekomunikacija d.d.

PODNEŠAK METRONETA

I Dana 10.05.2012. godine Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije objavila je javni poziv za prikupljanje prijedlog izmjene Standardne ponude za usluge međupovezivanja Hrvatskog telekoma d.d. (dalje u tekstu SP RIO).

Predmetni javni poziv iniciran je zahtjevom Hrvatskog telekoma d.d. (dalje u tekstu: HT) od 30.04.2012. godine za izmjenom SP RIO uslijed gašenja lokalnih centrala zbog modernizacije elektroničke komunikacijske mreže HT-a, odnosno prelaska na NGN mrežu (dalje u tekstu: Zahtjev HT-a).

U Zahtjevu HT navodi kako radi prelaska na NGN mrežu prestaje potreba za postojećim lokalnim TDM centralama radi čega će doći do gašenja istih. Posljedica gašenja lokalnih centrala jest gubitak lokalnog pristupnog nivoa, radi čega će se pristup interkonekcijskom prometu ostvariti putem regionalnih pristupnih točaka. Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269 d, Zagreb (dalje u tekstu: Metronet) ističe kako direktan rezultat gašenja lokalnih centrala je s jedne strane povećanje prihoda HT-a, te povećanje troška za alternativne operatore koji su uložili značajna financijska sredstva u širenje mreže i realizaciju povezivanja na lokalnim centralama, a da nisu uspjeli niti ostvariti povrat na navedene investicije.

Zbog gore navedenih promjena (prelaska na NGN mrežu) u Zahtjevu HT predlaže izmjenu SP RIO na način da se na interkonekcijski promet s lokalnih pristupnih točaka koje se gase, primjenjuju cijene regionalnog međupovezivanja, zatim da se u popisu lokalnih pristupnih točaka naznači planirani datum gašenja pojedine lokalne točke, kao i u članku 6. SP RIO dodati odredbu o ograničenju kvalitete usluga koje se pružaju temeljem IP tehnologije, što uključuje i javne govorne usluge.

Međutim, Metronet ovdje ističe kako u prijedlogu izmjena SP RIO, HT nije predložio načine IP međupovezivanja.

II PREDMET ZAHTJEVA HT- a MOŽE SE OSTVARIVATI JEDINO U POSTUPKU IZMJENE ANALIZE TRŽIŠTA, A NE U OKVIRU IZMJENE SP RIO

Uvodno, Metronet ističe kako zahtjev HT-a, a s obzirom na njegov sadržaj ne može se regulirati kroz izmjenu SP RIO, nego primarno i isključivo kroz izmjenu Odluke o Analizi tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji (dalje u tekstu: Analiza tržišta-terminacija) te kroz izmjenu Odluke o Analizi tržišta započinjanja (originacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji (dalje u tekstu: Analiza tržišta –originacija). Navedeno Metronet obrazlaže sljedećim:

II A) Navedenim zahtjevom, HT samoinicijativno radi promjena u tehnologiji mijenja uvjete koji su mu određeni u Analizi tržišta- terminacija i Analizi tržišta-originacija. Naime, nesporno je da Analiza tržišta- terminacija (str. 15.), kao i Analiza tržišta – originacija (str.13) počiva na činjeničnoj situaciji kada je HT pružao veleprodajne usluge putem vlastite PSTN mreže te je istim analizama jasno navedeno da se mreža HT-a sastoji **od regionalnih i lokalnih centrala**, slijedom čega je u Analizi tržišta – terminacija i Analizi tržišta – originacija HT-u kao SMP operatoru određena regulirana cijena za uslugu terminacije i originacije poziva i to za sve tri razine terminiranja odnosno polaznog prometa, dakle lokalno, regionalno i nacionalno terminiranje/originacija ovisno na koji način je Operator korisnik povezan s HT-om.

Uzimajući u obzir navode HT-a o gašenju lokalnih centrala te uslijed toga gubitku lokalnog povezivanja, razvidno je da bi time došlo do promjene na tržištu u odnosu na situaciju koja je regulirana citiranim analizama tržišta iz 07/2009. godine budući da, a sukladno prijedlogu HT-a iz regulacije nestaje razina lokalnog međupovezivanja, čime se nanosi direktna financijska šteta alternativnim operatorima u korist HT-a.

II B) U odnosu na prijedlog HT-a za primjenom (više) cijene regionalnog povezivanja po dovršenoj migraciji svih korisnika s područja pojedine lokalne pristupne točke, Metronet ističe kako je Odlukama regulatora od 17.07.2009. godine, klasa: 344-01/09-01/1070, Urbroj: 376-11-09-1 u postupku analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji i određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom te određivanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom (dalje u tekstu: Odluka o analizi tržišta terminacije poziva) i klasa: 344-01/09-01/1072 Urbroj: 376-11-09-01 u postupku analize tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji i određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom te određivanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom (dalje u tekstu: Odluka o analizi tržišta originacije poziva) HT-u određena **obveza troškovne usmjerenosti cijena**. Sukladno članku 62. stavku 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: ZEK), operator kojem je određena troškovna usmjerenost cijena snosi teret dokazivanja da cijene njegovih usluga proizlaze iz troškova, uključujući razumnu stopu povrata ulaganja. Iz Zahtjeva HT-a nije vidljivo da je isti Naslovnom tijelu obrazložio sve troškove koje utječu na cijenu usluge međupovezivanja koju HT predlaže primijeniti u konkretnom slučaju, imajući na umu da je isti u postupku prelaska na mrežu **nove generacije**, jer struktura troškova u pružanju usluge koristeći PSTN tehnologije i koristeći NGN tehnologiju ne može biti ista, a uostalom niti analiza tržišta nastavno na cijene NGN povezivanja još uvijek nije određena.

Isto tako valja napomenuti, da je u Analizi tržišta- terminacija i Analizi tržišta- originacija sukladno odredbama ZEK-a, cijena usluge terminacije i originacije poziva HT-a, određena metodom referentnih vrijednosti (tzv. *benchmark*). U predmetnim analizama tržišta izričito je navedeno cit. : „ *Agencija može primijeniti metodologiju troškovnog računovodstva neovisno o metodologiju koju primjenjuje operator te je u skladu s time planiran projekt definiranja metodologije troškovnog računovodstva (troškovnog modela) koju će koristiti Agencija, neovisno o metodologiji koju primjenjuje HT, a u svrhu kontrole troškovne usmjerenosti cijena HT-a. Dok navedeni projekt ne bude završen Agencija neće moći biti u mogućnost provjeriti usklađenost HT-ovih cijena s regulatornim obvezama koje su određene u ovom poglavlju.*“ (str. 65. Analize tržišta- terminacija i str. 65. Analize tržišta- originacija).

Kako je u od strane Naslovnog tijela dana 29.02.2012.godine donesena Metodologija izrade i primjene troškovnih modela za nepokretnu i pokretnu mrežu i univerzalnu uslugu, klasa: UP/I-344-01/11-09/08, urbroj: 376-11-12-13 (dalje u tekstu: Troškovni model) to znači da se izračun/kontrola troškovne usmjerenosti cijene

veleprodajne usluge, odnosno izmjena iste može vršiti samo na temelju metodologije iz Troškovnog modela, a ne više primjenom metode referentnih vrijednosti, kao što HT sugerira. Postupak izračuna ili izmjene veleprodajne cijene usluge moguće je primijeniti samo kroz izmjenu, odnosno novi postupak analize tržišta, a ne kroz izmjenu SP RIO, obzirom da standardna ponuda mora u sebi sadržavati cijenu koja je sukladna ZEK-u (troškovno usmjerena) i odluci regulatora.

Sve ranije navedeno dokazuje da HT svoj zahtjev može eventualno postaviti kroz zahtjev za izmjenom analize tržišta, a posljedično u tom postupku, ovisno o konačnoj odluci regulatora može doći do izmjene SP RIO. U tom smislu Hakom treba odbaciti Zahtjev HT-a za pokretanjem postupka izmjene SP RIO od 30.04.2012. godine.

III UVJETI MEĐUPOVEZIVANJA PUTEM IP TEHNOLOGIJE MORAJU BITI ODREĐENI OD STRANE REGULATORA

III. 1) U Analizi tržišta- terminacija (str. 60) navedeno je: „*da standardna ponuda međupovezivanja ne smije sadržavati diskriminacijske i druge odredbe protivne regulatornim obvezama koje su određene, s posebnim naglaskom na regulatorne obveze pristupa, nediskriminacije i nadzora cijena, a kojim bi se moglo uvjetovati npr. određene načine pristupa, minimalne brojeve točaka pristupa, postavljanje neopravdanih troškova, cijene koje nisu određene regulatornim obvezama (...)*“

Vrlo je bitno naglasiti da u predloženim izmjenama SP RIO, HT nije naveo koja su sučelja ponuđena za NGN povezivanje, koji su terminski rokovi testiranja i parametri prihvaćanja kvalitete usluge.

Dodatno, regulator još uvijek nije niti započeo analizu troškova HT-a za originaciju i terminaciju NGN poziva te samim time nije niti određena cijena terminacije odnosno originacije takvih poziva. Pošto postoji nekoliko modela izračuna od troškovnog do LIRIC modela, smatramo vrlo bitnim da se prvenstveno provede analiza tržišta te definiraju uvjeti međupovezivanja, lokacije i načini, a tek onda da se razmotri postepeno gašenje lokalnih centrala HT-a.

Nadalje, kao prepreke razvoja tržišnog natjecanja u Analizi tržišta- terminacija (točka 7.2.6.2. analize) smatraju se *neopravdani zahtjevi* među koje se ubrajaju npr. neopravdano poticanje skupljih tehnologija za pružanje veleprodajne usluge, **a sve s ciljem podizanja troškova postojećih i potencijalnih konkurenta.** Istovjetne odredbe navedene su i u Analizi tržišta-originacija (str. 61. i 45.)

U konkretnom slučaju, sukladno Zahtjevu HT-a korištenjem u ovom slučaju jeftinijih tehnologija (smanjenje troškova održavanja postojeće i zastarjele opreme HT-a) dolazi do rasta cijena međupovezivanja, što analogno navedenom nema nikakvog smisla, osim da se na taj način sufinancira izgradnja mreže HT-a od strane alternativnih operatora.

Gašenjem svih lokalnih centrala, Operatorima korisnicima HT uvjetuje način pristupa (regionalno povezivanje umjesto dosadašnjeg lokalnog međupovezivanja) te Operatori korisnici više nemaju mogućnost slobodnog odabira razine međupovezivanja. Dodatno, ukoliko će se na migrirane korisnike primjenjivati cijena regionalnog povezivanja, to posljedično znači da će doći do porasta troškova Operatora korisnika obzirom da će isti biti primorani plaćati skuplju cijenu međupovezivanja.

Iz navedenog proizlazi da su zahtjevi HT-a protivni određenim mu regulatornim obvezama te sadrže sve elemente ponašanja koje je regulator u Analizi tržišta-terminacija i Analizi tržišta-originacija prepoznao kao prepreke razvoja tržišnog natjecanja.

U svakom slučaju, Metronet ističe kako **lokalnu razinu povezivanja nije potrebno ukidati samo iz razloga gašenja lokalnih centrala** jer HT ima mogućnost instalirati Media Gatewaye kao što je to napravila većina alternativnih operatora na tim lokacijama i na taj način je moguće povezivanje Operatora korisnika i HT NGN mreže na lokalnoj razini, čime bi operatori korisnici opravdali svoje investicije.

U gore navedenom slučaju HT zadržava lokalnu i regionalnu razinu povezivanja kao što je i sada, tj. nema razlike za Operatore korisnike, a ujedno se može razlikovati lokalni promet od regionalnog i nije potrebno raditi izmjenu SP RIO niti korigirati cijene.

S obzirom na navedeno Metronet ističe, a u cilju sprječavanja diskriminacije na tržištu, da je regulator taj **koji mora donijeti uvjete i načine međupovezivanja prilikom prelaska SMP operatora na NGN tehnologiju, a ne sam SMP operator.**

Upravo u primjerima uspoređujuće prakse EU koju HT navodi u svom zahtjevu (Španjolska, Nizozemska) razvidno je da su **nacionalna regulatorna tijela odredila uvjete međupovezivanja na IP interkonekciju, a ne SMP operatori.** Dodatno Metronet predlaže da HT priloži odluke nacionalnih regulatornih tijela na koja se poziva, obzirom da se isti razlikuju od podataka dostupnih Metronetu iz Cullen International February 2012.

U svakom slučaju u većini europskih država postupak migracije se odvija u više faza, u kojem je moguće istovremeno koristiti obje tehnologije (primjer Norveške), a sam period prelaska na mrežu nove tehnologije proteže se kroz više godina. Kao primjer navodimo Švedsku u kojoj postupak prelaska na NGN tehnologiju obuhvaća period od 6 godina uz zadržavanje TDM međupovezivanja na sve tri razine, te Njemačku i primjer Deutsche Telekom čiji plan migracije se sastoji od tri faze od kojih će svaka trajati do dvije godine (a bez točnog krajnjeg roka). Podaci su preuzeti iz Cullen International February 2012. Prema podacima preuzetim iz navedenog izvještaja vidljivo je da nigdje u zemljama EU još uvijek nije niti zaživjela komercijalna ponuda za NGN, te da je većina (12 od 16 operatora) i dalje zadržala TDM međupovezivanje ne gaseći lokalne centrale u prelaznom periodu, dok 4 od 16 operatera imaju radne skupine koje rade na izradi NGN međupovezivanja.

Obzirom da nisu održane nikakve radionice niti okrugli stolovi HT- Hakom- Operatori korisnici o navedenoj temi, a sam prijedlog HT-a sadrži „ad hoc“ rješenja u smislu izmjena SP RIO, nije potpuno jasno što znači prelazak HT-a na NGN infrastrukturu tj. pružanje usluga koje se temelje na IP tehnologiji.

1. Da li to znači da će HT izmijeniti internu tehnologiju u IP, dok će točke povezivanja ostati na postojećim točkama međusobnog povezivanja (postojećim Media Gateway-ima), samo će biti potrebno izvršiti proširenje kapaciteta na regionalnoj razini jer će se promet s lokalnih centrala koje se gase prelići na regionalne centrale?
2. Ili to znači da će se mijenjati i način povezivanja HT- a - Operatora korisnika, tj. gasiti će se postojeći TDM linkovi i migrirati na IP (pretpostavka je da se radi o SIP interkonekciji), a što posljedično znači podizanje SIP interkonekcije tj. troškovi novo potrebnih kapaciteta i opreme.

Za pojašnjenje trenutno stanje je: HT TDM – Metronet TDM (interno se pretvara u IP jer Metronet NGN arhitekturu mreže koristi već 7 godina). Prethodno postavljena pitanja bi izgledala:

1. TCom IP – Tcom TDM – Metronet TDM – Metronet IP
2. Tcom IP – Metronet IP

U oba slučaja Metronet ima trošak ili povećanja kapaciteta na regionalnoj razini (troškovi povećanja TDM kapaciteta na postojećim Media Gatewayima) ili troškove podizanja IP interkonekcije (SIP), uz gubitak investicije povezivanja na lokalnoj razini s HT-om, a koja se još nije isplatila.

III. 2) Međutim kao ključno i primarno postavlja se pitanje svih troškova sa kojima će Operatori korisnici biti suočeni radi implementacije nove mreže od strane HT-a, a što je pogotovo bitno uz činjenicu da svi alternativni operatori i dalje posluju s značajnim gubitkom, dok HT ima jedne od najvećih marži neto dobiti općenito od svih operatora u Europi. Ovim slijedom događaja, dodatno bi se pogoršala financijska situacija alternativnih operatora što bi dodatno zaustavilo liberalizaciju tržišta, a pritom bi se HT-u povećao prihod i marže, pogotovo uzimajući u obzir da prelaskom na NGN mrežu HT-u bi se dodatno trebali smanjiti operativni troškovi.

Prema izračunu Metroneta, gašenjem lokalnih centrala, Metronet će pretrpjeti direktnu financijsku štetu od **17.223.004,79 kn.** Budući da se radi o iznimno velikom financijskom iznosu, te iz ranije navedenih razloga Metronet **traži od regulatora da donese odluku kojom se odgađa gašenje lokalnih centrala HT-a, do definiranja uvjeta međupovezivanja putem IP tehnologije od strane regulatora. Po utvrđivanju uvjeta međupovezivanja putem IP tehnologije, Metronet zahtjeva da se definira plan gašenja lokalnih centrala, odnosno omogućavanja spajanja na lokalnim centralama putem IP tehnologije u prelaznom periodu.**

Način izračuna gore navedene financijske štete, Metronet obrazlaže kako slijedi:

1. **Povećanje operativnog troška.** Metronet je kroz 2009. godinu primarno krenuo u realizaciju povezivanja na lokalnim centralama, kako bi smanjio vlastiti operativni trošak i dugoročno povećao marže. Gašenjem lokalnih centrala i prihvaćanjem prijedloga HT-a o primjeni cijene regionalnog međupovezivanja (a slučaju da se ne prihvati prijedlog Metroneta za prolongacijom gašenja lokalnih centrala) Metronetu će se ponovno povećati godišnji operativni trošak za iznos od 1.732.913 kn s sadašnjim brojem minuta. Direktno nanescena šteta povećavanjem operativnog troška jest ustvari množenje povećanog troška (radi prelaska s lokalnog na „skuplje“ regionalno međupovezivanje) s prosječnim vrijednostima multiplikatora (prikazani dole u tablici na nedavne transakcije u telekom sektoru u CEE regiji) za izračun vrijednosti tvrtke. Radi navedenog Metronetu će se smanjiti vrijednost tvrtke za $1.732.913 * 7.138 = \underline{12.369.532,99 \text{ kn}}$.

Selected transaction multiples in the sector						
Date	Country	Industry	Buyer	Target	OV/EBITDA	
20/02/2012	Russia	fixed telecom	TransTeleCom Company ZAO	Electro-com ZAO		13.6
25/11/2011	Austria	fixed telecom	RPR Privatstiftung	Telekom Austria AG (14.98% Stake)		2.4
24/10/2011	Russia	fixed telecom	Mobile TeleSystems OJSC	Teleradiokompania TVT		10.1
29/09/2011	France	fixed telecom	AXA Private Equity	Outremer Telecom		5.6
08/08/2011	Croatia	fixed telecom	VIPnet	Bnet		8.6
11/07/2011	Greece	fixed telecom	Deutsche Telekom AG	Hellenic Telecommunications Organisation SA (10% Stake)		4.758
29/07/2011	Germany	fixed telecom	VictorianFibre Holding GmbH	Versatel AG (92% Stake)		3.268
06/05/2011	Russia	fixed telecom	VimpelCom Ltd	OJSC New Telephone Company		10.146
03/06/2011	Russia	fixed telecom	Rostelecom OAO	AO Firma Bashinformsvyaz (39.87% Stake)		7.138
16/05/2011	Ukraine	fixed telecom	ESU LLC	Ukrtelecom VAT (92.79% Stake)		6.120
24/01/2011	Russia	fixed telecom	VimpelCom Ltd	ZAO Eitel		7.466
Median						7.138

Tablica: *Financijske transakcije i izračun prosječnog multiplikatora vrijednosti prilikom izračuna vrijednosti tvrtke.* Izvor: KPMG

2. **Dodatna ulaganja.** Radi činjenice da od strane regulatora nije definiran način i oblik međupovezivanja putem IP tehnologije, Metronetu će se ili dodatno povećati potreba za kapitalnim investicijama ili povećati potreba za interkonekcijskim vodovima prema tranzitnim centralama.

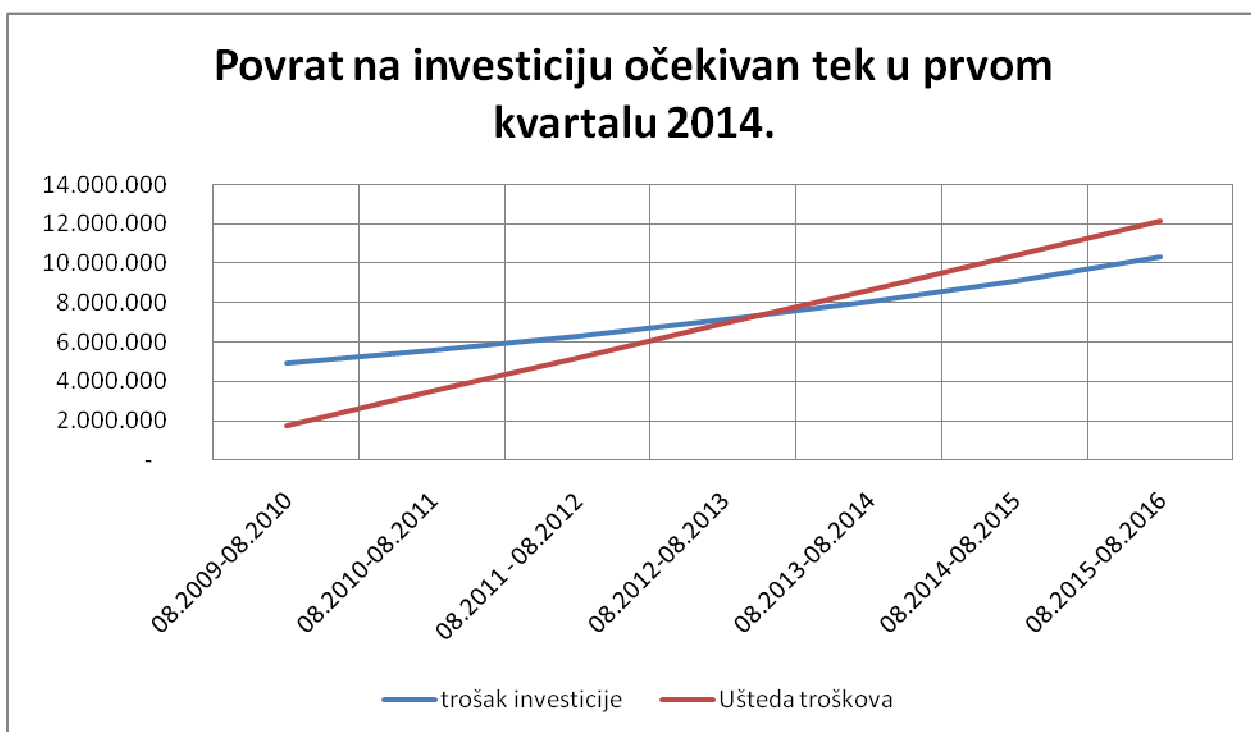
Što se tiče potencijalnih kapitalnih investicija, radi potrebe povećanja troška licenci i hardware-a na SBC (SessionBorderControler – potreban za SIP interkonekciju) Metronet će biti primoran napraviti dodatnu neplansku investiciju u iznosu od 732.000 HRK, iako kao što će biti vidljivo pod točkom 3. Metronet još uvijek nije vratio investicije koje su bile neophodne prilikom realizacije interkonekcije na lokalnim centralama. Pošto Metronet ima agregirani trošak kapitala od 13% godišnje i pošto je očekivani povrat na dosadašnja ulaganja u lokalne centrale bio očekivan tek za 2 godine, Metronetu će ovime biti nanescena direktna šteta od 934.680,80 HRK.

Metronet će inzistirati da sukladno praksi država EU, sučelja korištena za Bitstream povezivanje budu isto korištena i za međusobno povezivanje na IP razini.

U slučaju da sučelja međusobnog povezivanja budu zadržana kroz E1 linkove, Metronet će na pojedinim regionalnim centralama morati povećati broj zakupljenih E1 vodova, ukupno za 49E1 voda, što bi dovelo do mjesečnog povećanja troška za 46.000 kn, odnosno sukladno točki 1. ovoga izračuna bi rezultiralo direktnom financijskom štetom Metronetu u vrijednosti od 3.932.3030,00 kn.

Obzirom da oblik međupovezivanja nije poznat niti određen, Metronet je prilikom ovog izračuna koristio manji financijski iznos, iako ovisno o regulaciji on može kao i iz prikazanog biti samo viši.

3. **Povrat na investiciju dosadašnjih ulaganja.** Metronet smatra u potpunosti neprihvatljivim ukidanje lokalnih centrala, a povezano time mogućnosti terminacije poziva po regionalnim tarifama, iz razloga što Metronet još uvijek nije ostvario povrat, a kamo li ikakvu zaradu na ulaganja u realizaciju povezivanja na lokalnim centralama. Metronet ulaganja u realizaciju povezivanja lokalnih centrala su iznosila 4.377.900 kn. Uzimajući u obzir da Metronet ima prosječan trošak kapitala od 13%, te da realizacijom povezivanja lokalnih centrala trenutačno Metronet ostvaruje mjesečnu uštedu od 144.409 kn, Metronet će ostvariti **povrat na investiciju tek početkom 2014. godine**, što je i vidljivo iz priloženog grafa:

Tržišna orijentiranost Metroneta, kao uostalom i svih operatora na telekom tržištu, nije samo povrat uložene investicije, već ostvarivanje dobiti. Iz priloženog grafa razvidno je **da bi Metronet ostvario određenu dobit kroz 7 godina** u iznosu od 75% investicija odnosno 3.7 milijuna kuna. Radi gašenja lokalnih centrala prije nego Metronet uopće ostvari povrat na investiciju, Metronetu će se onemogućiti realizacija zarade u iznosu od navedenih 3.7 milijuna, te će ostvariti negativni povrat na investiciju od 206.397 kn, što sveukupno iznosi gubitkom za Metronet u iznosu od **3.918.791,00 kn.**

Iz navedenog proizlazi da napuštanjem TDM i prelaskom na NGN dizajn te gašenjem HT-ovih lokalnih centrala, uložena oprema Operatora korisnika nije više upotrebljiva i postaje tzv. *mrtvi kapital*.

Zaštita investicija operatora od strane regulatora, osim kroz izričitu zakonsku regulaciju (članak 5. ZEK-a), jasno je navedena i u Analizi tržišta – terminacija (str. 55): „svaki operator ima jednaku priliku kroz određeno vremensko razdoblje na povrat uložene početnih sredstava“, isto pravo operatora stipulirano je i kroz obvezu nadzora cijena HT-a: „jer će se navedenim načinom nadzora cijena zaštititi postojeća ulaganja operatora, a isto

tako poticati nove operatore da ulažu u infrastrukturu.“ (Analizi tržišta – terminacija str. 74.). Istovjetne odredbe propisane su i u Analizi tržišta- originacija (str. 53. i 74.).

Međutim nastavno na prijedlog HT-a, proizlazi da povećanjem cijena međusobnog povezivanja i ukidanjem lokalne razine povezivanja, HT ne samo da uništava ostvarene investicije Operatora korisnika, nego djeluje destimulativno za daljnje ulaganje operatora korisnika u infrastrukturu. Isto tako povećanjem cijena međusobnog povezivanja HT zapravo isplaćuje/financira investicije u svoju NGN mrežu.

Upravo iz navedenog razloga, a nastavno na navode iz Zahtjeva HT-a, u postojećoj SP RIO potrebno je brisati stavak 5. u članku 3.4., kao i na odgovarajući način odredbu stavka 6. članka 3.4. SP RIO („ *promjena u arhitekturi T-Com mreže može imati utjecaja na cijene međupovezivanja određenih u ovoj standardnoj ponudi*“) obzirom da su navedene odredbe protivne odredbama ZEK-a koje se odnose na jamstvo zaštite i povrata uložених početnih sredstava operatora.

Nastavno na navedeno, Metronet ističe kako je regulator obavezan odrediti uvjete i rok migracije prelaska na NGN mrežu uz odgodu gašenja lokalnih centrala, jer će se u protivnom destimulirati razvoj telekom tržišta, te će isto negativno djelovati na postojeće telekom operatore i zaustaviti bilo kakve daljnje investicije radi pitanja daljnjeg povrata na iste i bilo kakve mogućnosti zarade. Sukladno navedenom izvještaju Cullen International, vidljivo je na primjeru Švedske, da je praksa iz navedenog razloga postepena migracija na NGN mrežu i ukidanje lokalnih centrala, a sve kako bi se osigurao opstanak i daljnji razvoj alternativnih operatora.

III. 3) Člankom 25. stavkom 1. ZEK-a, propisano je:“ *Postavljanje i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža te pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga mora udovoljavati uvjetima sigurnosti uporabe mreže, cjelovitosti mreže i međusobnog djelovanja elektroničkih komunikacijskih usluga. Elektroničke komunikacijske mreže, namijenjene za pružanje javnih elektroničkih komunikacijskih usluga, uključujući i elektroničke komunikacijske mreže s uporabom radiofrekvencijskog spektra u okviru njihovih tehničkih mogućnosti, moraju se graditi, postavljati i koristiti na način da se **ne narušava kakvoća usluge** niti omogućuje međusobno prisluškivanje korisnika usluga.*”

Nastavno na gore navedeno migracija radi prelaska na NGN mrežu tj. **ukidanje lokalne razine povezivanja u HT mreži ne smije utjecati na kvalitetu usluge prema Operatoru korisniku** (mora ostati nepromijenjena, kao i prije početka ukidanja lokalne razine povezivanja).

Metronet ističe da nakon što su već neke lokalne centrale ugašene ili migrirane došlo je do značajnijeg pada kvalitete usluge koju pruža HT. Otkako je HT krenuo u ovaj proces, Metronet učestalo zaprima prijave korisnika o nedostupnosti pojedinih brojeva koji su maknuti s određene lokalne centrale, a izmjene ili nisu objavljene na veleprodajnoj web stranici ili tranzitne centrale ne vraćaju odgovarajuće *release cause-ove* (npr. RC-14 ili RC-2) kao što je to praksa kojima bi nam indicirali nastale promjene o numeraciji. Primjer su Čakovec, Peščenica 2 i Peščenica 3. Na zahtjev Naslovnog tijela, Metronet će dostaviti izvršene prijave upućene HT-u.

Sukladno svemu navedenom, uvažavajući praksu EU zemalja, te zakonsku obvezu zaštite investicija kao i činjenicu na ovdje iznesene „tehničke“ probleme koji su se pojavili u praksi prilikom gašenja lokalnih centrala HT-a, Metronet opetovane ističe da **uvjeti i rokovi međupovezivanja prilikom prelaska na NGN tehnologiju** te u konačnici i cijena veleprodajne usluge moraju biti određeni odlukom regulatora, a u skladu s ovlaštenjem iz ZEK-a (članka 5. i članka 61. stavak 4. i 6.) te regulatornim obvezama nametnutim HT-u. Metronet u svakom slučaju predlaže dulji višegodišnji period migracije sa zadržavanjem postojeće cijene za lokalno povezivanje uz postepeno gašenje po definiciji uvjeta međusobnog IP povezivanja, a sve kako se alternativnim operaterima ne bi dodatno povećao trošak i smanjile marže, a osigurao povrat i zarada na pojedine investicije.

IV CIJENA MEĐUPOVEZIVANJA PO DOVRŠENOJ MIGRACIJI S LOKALNIH PRISTUPNIH TOČKA NA REGIONALNE PRISTUPNE TOČKE

Metronet se protivi prijedlogu pod točkom 1. a) Zahtjeva HT-a, na način da se primjenjuje i u SP RIO izričito definira da se na interkonekcijski promet s područja lokalnih točaka koje se gase, primjenjuju cijene regionalnog međupovezivanja. Metronet predlaže da regulator svojom odlukom odredi zadržanje i primjenu cijene lokalnog međupovezivanja do izračuna troškovno usmjerene cijene IP međupovezivanja, na način da se ili zadrže TDM centrale ili da se omoguće od strane HT-a međupovezivanje putem media gatewaya na lokalnim razinama bez obzira da li se lokalne centrale zadržavaju ili gase.

Po definiranju uvjeta IP međupovezivanja, bitno je da se alternativnim operatorima koji su uložili značajna sredstva osigura povrat i zarada na uložena sredstva, da cijena međupovezivanja ne prelazi cijenu međupovezivanja na lokalnoj razini kako se operativni troškovi alternativnih operatora ne bi dodatno povećavali, smanjujući pritom marže i produbljujući ionako preveliku zaduženost svih alternativnih operatora.

Nastavno na već izloženo pod točkom II B) ovog podneska te uvažavajući činjenicu da u III. i IV. Q 2012.g. započinju novi postupci analiza tržišta na mjerodavnim tržištima završenim u 2009. godini, kao i provedba projekta troškovnih modela u svrhu izračuna cijena svih reguliranih veleprodajnih usluga (izvor: Godišnji program Hakoma za 2012. godinu), Metronet zahtjev za zadržavanjem cijena lokalnog međupovezivanja smatra osnovanim.

Nadalje, s obzirom na prihvaćeni CPP princip koji je karakterističan za uslugu terminacije poziva, prema kojem trošak poziva snosi pozivatelj, povećanje veleprodajne cijene usluga terminacije poziva neće osjetiti korisnik operatora kod kojeg je poziv završio, već korisnici operatora od kojeg je poziv upućen. Iz navedenog proizlazi da bi primjenom cijene regionalnog povezivanja, umjesto dosadašnje cijene lokalnog povezivanja, operatori bili primorani nastali neplanirani trošak u konačnici prevaliti na krajnje korisnike kroz povećanje cijena svojih usluga.

V OGRANIČENJE KVALITETE USLUGA KOJE SE PRUŽAJU TEMELJEM IP TEHNOLOGIJE

U članku 6. SP RIO, naslova „Kakvoća usluge“ HT predlaže unijeti odredbu: „*Kod pružanja pojedinih usluga T-Com-a koje se temelje na IP tehnologiji može doći do odstupanja u kvaliteti pružanja usluge (npr. kašnjenje u slanju, odnosno zaprimanju podataka). Za pojedine usluge T-Coma koje se temelje na IP tehnologiji T-Com ne može jamčiti točnost podataka o lokaciji s koje je upućen poziv, uključujući pozive upućene na brojeve hitnih službi. Također pojedine usluge T-coma koje se temelje na IP tehnologiji nisu dostupne u slučaju nestanka električne energije te ne omogućuju odabira, odnosno predodabira operatora.*“

Metronet ističe kako je odredba o mogućem odstupanju u kvaliteti pružanja usluge koje se temelje na IP tehnologiji protivna odredbi članka 25. stavka 1. ZEK-a, jer je istom odredbom izričito propisano da se elektroničke komunikacijske mreže namijenjene za pružanje javnih elektroničkih komunikacijskih usluga moraju graditi, postavljati i koristiti na način da se, između ostalog, **ne narušava kakvoća usluge.**

S obzirom da je prijedlog HT-a o odstupanju u kvaliteti pružanja usluge protivan kogentnoj odredbi članka 25. stavka 1. ZEK-a, Metronet predlaže brisanje gore citirane 1. rečenice.

Nadalje u odnosu na posljednju rečenicu prijedloga HT-a, kojom je navedeno da pojedine usluge HT-a (koje se temelje na IP tehnologiji) ne omogućuju odabir i predodabir operatora, Metronet ističe kako je navedena odredba protivna regulatornim odlukama Hakoma i to: Odluci o analizi tržišta originacije poziva i Odluci u postupku analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike i određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom te određivanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom, klasa: UP/I-34401/10-01/456, urbroj: 376-11-11-25 od 06.04.2011.g. (dalje u tekstu: Odluka WLR).

Odlukom o analizi tržišta originacije poziva HT-u je određena regulatorna obveza pružanja usluge odabira operatora (biranjem predbroja za odabir operatora, za svaki pojedinačni poziv) te pružanje usluge predodabira operatora (s mogućnosti poništavanja unaprijed programiranog odabira biranjem predbroja za odabir operatora, za svaki pojedinačni poziv) i to svim operatorima na tržištu koji navedene usluge budu zatražili.

Odlukom o WLR-u HT-u je između ostalog određena regulatorna obveza najma korisničke linije kroz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže. U Standardnoj ponudi HT-a za uslugu najma korisničke linije (SP WLR), kao preduvjet za pružanje te veleprodajne usluge, potrebno je da operator korisnik ima s HT-om ugovorenu uslugu predodabira operatora (članak 1.1. SP WLR). Iz navedenog proizlazi da niti usluga WLR-a radi nedostupnosti usluge predodabira operatora, u tom slučaju neće biti dostupna.

Metronet ističe da promjene u tehnologiji ne mogu utjecati na regulatorne obveze i dostupnost usluga koje je temeljem tih odluka HT obvezan pružati Operatorima korisnicima. Dodatno, ne samo da je prijedlog HT-a protivan ranije navedenim regulatornim odlukama Hakoma, već je time protivan i odgovarajućim standardnim ponudama i u njima ponuđenim uslugama (SP RIO u djelu pružanja usluge odabira i predodabira operatora) i SP WLR.

Isto tako, a što je ovdje najvažnije Metronet ističe da promjena mreže HT-a ne može utjecati na postojeće ugovorene usluge, jer se time dovodi u pitanje zaštita krajnjih korisnika alternativnih operatora.

S obzirom na navedeno Metronet predlaže brisanje gore citirane zadnje rečenice u dijelu koja se odnosi na nedostupnost odabira i predodabira operatora.

VI Nastavno na sve ovdje izneseno Metronet prvenstveno predlaže odbaciti Zahtjev HT-a iz razloga navedenih u točki II. ovog podneska. U slučaju pokretanja odgovarajućeg postupka za izmjenom ili u postupku nove Analize tržišta, Metronet predlaže da uvjeti i načini međupovezivanja radi prelaska HT-a na NGN mrežu budu određeni od strane regulatora uz prethodno održane radionice (okrugle stolove) na kojem će biti prisutni predstavnici Hakoma, HT-a i alternativnih operatora radi konkretiziranja svih otvorenih pitanja kao podloge za stvaranje novog regulatornog okvira.

Metronet u svakom slučaju ustraje na zahtjevu za odgodom gašenja lokalnih centrala HT-a uz zadržavanje postojećih razina međupovezivanja prema važećoj SP RIO do izmjene, odnosno nove Analize relevantnih tržišta i izračuna troškovno usmjerene cijene međupovezivanja (temeljene na NGN tehnologiji). Metronet opetovano naglašava da se migracija mora odvijati u višegodišnjem periodu od minimalno 7. godina, a nastavno na obrazloženja iz točke III. 2) podtočke 3. ovog podneska.

Zaključno, Metronet moli Naslovno tijelo da usvoji iznesene prijedloge Metroneta, a sve u cilju kako bi se izbjegla ad hoc rješenja koja izravno utječu na (de)stimulaciju tržišnog natjecanja i kojim rješenjima se narušava kvaliteta usluge (razvidno iz primjera navedenih u točki III.3. podneska).

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.